

ODŮVODNĚNÍ

**služebního předpisu náměstka ministra vnitra pro státní službu
č. 4/2022 ze dne 22. prosince 2022,
kterým se mění služební předpis náměstka ministra vnitra pro státní službu
č. 1/2020, kterým se stanoví postup při zřizování zkušebních komisí**

OBECNÁ ČÁST

1. Zhodnocení současného stavu

Služební předpis č. 1/2020 stanoví postup při zřizování zkušebních komisí. Podle § 37 odst. 1 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, (dále jen „zákon o státní službě“), se zkušební komise zřizují podle oboru státní služby u příslušného ústředního správního úřadu, do jehož působnosti tento obor státní služby patří. Ústřední správní úřady, které mají příslušný obor v gesci a spolugesci, se mohou dohodnout, že zajistí konání úřednické zkoušky zkušební komise zřízené u jednoho z nich.

Podle § 37 odst. 2 zákona o státní službě služební orgán v ústředním správním úřadu s gescí za obor státní služby zřizuje tříčlenné zkušební komise v potřebném počtu jmenováním jejich členů rozhodnutím ve věcech služby dle ustanovení o řízení ve věcech služby § 159 odst. 1 písm. j) zákona o státní službě.

Podle čl. 2 odst. 4 služebního předpisu č. 1/2020 ústřední správní úřady v současnosti ke každému oboru státní služby prokazatelně vedou „Evidenci zřízených zkušebních komisí“, která má jednotnou formu danou přílohou č. 2 tohoto služebního předpisu, do níž operativně zapisují zřízení a případně též zrušení jednotlivých zkušebních komisí. Podle čl. 5 odst. 1 služebního předpisu č. 1/2020 platí, že na základě této evidence zasílají na sekci pro státní službu přesně strukturované žádosti o evidenci nově zřízených, změněných, resp. zrušených zkušebních komisí, na jejichž základě jsou nové zkušební komise evidovány (v technickém slova smyslu založeny), resp. zrušené komise ukončeny v ISoSS.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že v současné době v informačním systému o státní službě (ISoSS) eviduje, tj. fakticky technicky zakládá zkušební komise výlučně sekce pro státní službu, která je správcem ISoSS, a to na základě zaslaných odůvodněných požadavků jednotlivých ústředních správních úřadů. Evidenci zkušebních komisí je myšleno její faktické „technické“ založení v ISoSS a veškeré její změny.¹

¹ Jedinou výjimkou z popsaného postupu, která již byla do ISoSS implementována, je funkcionalita, která umožňuje jak gesčním ústředním správním úřadům (role koordinátor), tak i pořádacím služebním úřadům (role zabezpečující osoba) v den konání úřednické zkoušky vyměnit původně koordinátorem přiřazenou (plánovanou) zkušební komisi za jinou, řádně předem zřízenou a sekci pro státní službu evidovanou v ISoSS. Tato funkcionalita byla zavedena především v návaznosti na elektronizaci procesu úřednické zkoušky (aplikace eZkouška). Díky vývojovým změnám ISoSS je proces realizace úřednické zkoušky více operativní a efektivní, a umožňuje zabezpečujícím osobám nebo koordinátorům operativně řešit změny samostatně v systému ISoSS bez předávání požadavků na změny v ISoSS na sekci pro státní službu.

Nově je v ISoSS připravena funkcionalita, vázaná na roli koordinátor, umožňující založení nové zkušební komise, resp. ukončení zrušené zkušební komise, které budou samostatně provádět ústřední správní úřady. Odpadne jim tím nutnost a povinnost zasílat písemný požadavek (dle přílohy č. 6, navazující na záznam v povinně vedené Evidenci zřízených zkušebních komisí) na sekci pro státní službu, kde navíc není a z povahy věci nemůže být nijak garantováno jejich okamžité vyřízení.

V případě absence (typicky zdravotní indispozice) člena těchto zkušebních komisí mohou nastat situace, že nelze k termínu úřednické zkoušky přiřadit konkrétní, jako celek řádně zřízenou (v ISoSS jako jeden celek evidovanou) zkušební komisi, ač jsou k dispozici nejméně 3 osoby, jež byly jako člen zkušební komise řádně jmenovány, ale do různých zkušebních komisí v témže oboru státní služby. Nově zřízená funkcionalita umožní předcházet dosavadním situacím, kdy z důvodu zdlouhavého procesu od zřízení zkušební komise po její zavedení do ISoSS prostřednictvím sekce pro státní službu nebylo možné novou zkušební komisi pružně zřídit a zaevidovat.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované úpravy a nezbytnosti navrhované úpravy

Cílem navržené novelizace služebního předpisu je sjednocení celého procesu od zřízení po zrušení zkušebních komisí a od jejich evidování po jejich ukončování v ISoSS.

V současné praxi evidování veškerých zkušebních komisí pro všech 63 oborů státní služby provádí sekce pro státní službu a ústřední správní úřad je povinen písemné požadavky na zaevidování (v technickém smyslu „založení“) jakýchkoli změn ve složení či počtu zkušebních komisí v ISoSS zaslat sekci pro státní službu alespoň 30 dní před termínem konání úřednické zkoušky. Ze strany ústředních správních úřadů však mnohdy není uvedena lhůta dodržována, neboť se vyskytují případy, které nesnesou odkladu, kdy zaevidování nové zkušební komise v ISoSS je požadováno i jen jeden den před konáním úřednické zkoušky. V takových případech tedy nelze ani garantovat včasné vyřízení takového požadavku.

Navrhuje se proto odpovědnost za celkový proces evidování zkušebních komisí v ISoSS přenést na samotné ústřední správní úřady, které si tak budou moci operativně zřizovat či rušit zkušební komise v kratším časovém horizontu, protože zaevidování v ISoSS, které je završením celého procesu, bude moci být provedeno bezodkladně a bezprostředně po de iure zřízení zkušební komise. Tím dojde jak k významnému zrychlení celého procesu, tak i ke snížení celkové administrativní zátěže jak na straně ústředního správního úřadu, tak na straně sekce pro státní službu. Dále rovněž dojde k minimalizaci chybovosti odstraněním nutnosti správně a přesně přepsat a kompletně doplnit požadované údaje z vlastní administrativní Evidence zřízených zkušebních komisí (původní příloha č. 2) do jednotného Požadavku na evidenci v ISoSS (původní příloha č. 6), tudíž obě přílohy budou zrušeny.

Navrhovanou novelou služebního předpisu vznikne ústředním správním úřadům možnost, resp. povinnost spravovat veškeré náležitosti týkající se zkušebních komisí v ISoSS v části pro služební úřady pod zabezpečeným přístupem.

Pro vlastní administrativní Evidenci zřízených, resp. zrušených, zkušebních komisí (dosud příloha č. 2), která již ústředními správními úřady nebude jako dosud vedena v písemné formě (listinné či elektronické) povinně, nýbrž pouze na základě dobrovolnosti, lze využít export dat z ISoSS do formátu MS Excel. Tabulka v ISoSS bude k dispozici v následujícím rozsahu údajů:

- a) číslo zkušební komise
- b) evidenční číslo², jméno a příjmení člena zkušební komise
- c) datum, od kdy je zkušební komise zřízena
- d) datum, do kdy je zkušební komise zřízena
- e) evidenční číslo, jméno a příjmení osoby, která provedla evidenci zkušební komise v ISoSS (zavedení či ukončení)
- f) datum provedení evidence v ISoSS.

Zda bude či nebude souběžně s evidencí v ISoSS nadále vedena administrativní evidence zřízených a zrušených zkušebních komisí, je na rozhodnutí příslušného služebního orgánu, stejně jako stanovení jejího případného rozsahu.

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K čl. I

K čl. 2 odst. 2 služebního předpisu

Slova písemná součinnostní dohoda se nahrazují slovy veřejnoprávní smlouva (tak, jak bylo před vydáním služebního předpisu č. 1/2020 uvedeno v metodickém pokynu náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 1/2017, kterým se stanoví podrobnosti k provádění a organizaci úřednické zkoušky), jelikož se jedná o veřejnoprávní smlouvu podle § 159 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Všechny stávající smlouvy zveřejněné na internetových stránkách sekce pro státní službu jsou označeny jako veřejnoprávní smlouvy, s výjimkou jediné - mezi Ministerstvem pro místní rozvoj a Ministerstvem financí, která je označena jako součinnostní dohoda, avšak i ona odkazuje na § 159 a násl. správního řádu, tudíž se rovněž jedná o veřejnoprávní smlouvu. Navrhovaná změna tedy nebude mít žádný dopad na platnost již uzavřených smluv, resp. dohody.

K čl. 2 odst. 3 služebního předpisu

Ruší se věta první, protože v navrhované novele služebního předpisu již nemá opodstatnění. Není třeba již zřizovat zkušební komise s definovaným „dostatečným“ předstihem, tak aby byla respektována technickoorganizační lhůta pro zavedení zkušební komise do ISoSS prováděného sekcí pro státní službu (minimálně 30

² Čistě pro účely členství ve zkušební komisi vytvoří samostatnou funkcionalitou ISoSS evidenční číslo i osobě, která není státním zaměstnancem ani zaměstnancem služebního úřadu, a není tedy vedena v Rejstříku státních zaměstnanců a zaměstnanců ve služebních úřadech.

kalendářních dnů před termínem úřednické zkoušky). Zavedení zkušebních komisí do ISoSS bude nově provádět sám ústřední správní úřad, který může tuto činnost provádět mnohem operativněji třeba i jeden den před termínem konání úřednické zkoušky.

Dále se zpřesňuje znění původně druhé věty, že arabskými číslicemi se jednotně zapisují čísla zkušebních komisí, a to jak v rozhodnutí o jmenování člena zkušební komise, tak v ISoSS.

K čl. 2 odst. 4 služebního předpisu

V souvislosti se změnou postupu při evidování nové či zrušené zkušební komise v ISoSS, které bude nově samostatně provádět gesční ústřední správní úřad, nikoli sekce pro státní službu, se dosavadní odstavec 4 nahrazuje novým zněním.

Beze změny zůstává fakt, že zkušební komise je zřízena jmenováním jejích členů (ústřední správní úřady nevydávají vlastní služební předpis pro zřizování zkušebních komisí).

Následný krok je však odlišný. Po jmenování členů zkušební komise rozhodnutím o jmenování služebním orgánem určená odpovědná osoba v ústředním správním úřadu s autorizovaným přístupem do ISoSS v roli koordinátor (dle metodického pokynu náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 1/2017, kterým se stanoví podrobnosti k provádění a organizaci úřednické zkoušky) přímo zaeviduje nově zřízenou zkušební komisi do ISoSS, namísto sepsání a zaslání žádosti o tento úkon na sekci pro státní službu. To fakticky znamená zapsání evidenčních čísel všech tří jmenovaných členů zkušební komise pod společné číselné označení zkušební komise (arabskými číslicemi) a uvedení data zřízení. Koordinátor tedy pod příslušné číslo zkušební komise zapíše evidenční čísla členů zkušební komise, jedná-li se o státního zaměstnance anebo zaměstnance služebního úřadu, tedy osobu již povinně vedenou v Rejstříku státních zaměstnanců a zaměstnanců ve služebních úřadech. V případě osoby, která není státním zaměstnancem ani zaměstnancem služebního úřadu a není tedy vedena v Rejstříku státních zaměstnanců a zaměstnanců ve služebních úřadech, musí koordinátor dotčenou osobu do ISoSS nejprve zavést. Postup zavedení člena zkušební komise, který není státním zaměstnancem či zaměstnancem ve služebním úřadu, je obdobný postupu při zaevidování osoby mající zájem vykonat úřednickou zkoušku podle § 35 odst. 3 zákona o státní službě za úplatu. Nejedná se tudíž o nový způsob zaevidování osoby, se kterým by ústřední správní úřady dosud nebyly seznámeny. Tento postup je ústředními správními úřady v případě přihlášení osoby dle § 35 odst. 3 zákona o státní službě již standardně využíván.

Ústředním správním úřadům již nebude uložena povinnost vést administrativní Evidenci zřízených, resp. zrušených, zkušebních komisí (dosud příloha č. 2). V případě potřeby, resp. stanovení případné povinnosti vedení písemné evidence vlastním služebním předpisem služebního orgánu budou moci ústřední správní úřady využít export dat z ISoSS do formátu MS Excel. Tabulka v ISoSS bude k dispozici v rozsahu údajů uvedeném v bodu 2 obecné části odůvodnění.

K čl. 2 odst. 5 služebního předpisu

Z důvodu zpřesnění významu věty „Zkušební komise je zřízena dnem uvedeným v rozhodnutí o jmenování členem zkušební komise, ne však dříve, než jsou rozhodnutí o jmenování členem zkušební komise doručena všem členům dané zkušební komise.“ se slova „se považuje za zřízenou“ nahrazují slovy „je zřízena“, neboť zřízení komise není právní fikcí.

Dále se zrušuje část věty „a tyto údaje jsou zapsány do Evidence zřízených zkušebních komisí, vedené u příslušného ústředního správního úřadu samostatně pro každý obor státní služby“, neboť vedení příslušné administrativní evidence v písemné formě se (poté, co proces evidování zkušebních komisí pro příslušný obor státní služby budou zabezpečovat dotčené ústřední správní úřady, které mají příslušný obor státní služby v gesci) stává bezpředmětným. Veškeré změny týkající se zkušebních komisí budou včetně historie změn automatizovaně evidovány v ISoSS.

K čl. 2 odst. 8 služebního předpisu

Ve větě první se z důvodu jednotné terminologie za slova „jednacím řádem“ doplňují slova „zkušební komise“. Dále se mění číslo přílohy, kterou je vzor jednacího řádu zkušební komise. Nově bude vzor jednacího řádu zkušební komise tvořit přílohu č. 2 ke služebnímu předpisu č. 1/2020.

K čl. 2 odst. 9 služebního předpisu

Doplňuje se odstavec 9, který upravuje postup úřadu v souvislosti se zrušením zkušební komise. Na základě zkušeností sekce pro státní službu s kontrolní činností v oblasti úřednických zkoušek je vhodné výslovně uvést i tuto činnost ústředního správního úřadu a služebním předpisem upravit, kdy je zkušební komise zrušena a kdy ukončena v ISoSS.

K čl. 2 odst. 10 služebního předpisu

Z důvodu vnitřních vazeb ISoSS je vždy zapotřebí být jen fakticky pozměněnou zkušební komisi (zánik členství nejméně jednoho jejího člena a jmenování nového) zrušit, zřídit novou zkušební komisi a v novém složení ji nově zaevidovat v ISoSS, ač její číselné označení se nemění. To samozřejmě nijak nebrání ani zřízení zcela nové, jinak číselně označené zkušební komise. Na tomto principu již v současnosti zkušební komise v ISoSS eviduje (technicky zakládá a ukončuje) i sekce pro státní službu.

Technicky je tedy v ISoSS v případě změn ve složení tříčlenné zkušební komise třeba nejprve činnost zkušební komise v původním složení fakticky ukončit a následně po jmenování nejméně 1 nového člena zkušební komise tuto novou zkušební komisi zavést do ISoSS v novém složení. Reálně se však ve většině případů nejedná o dva úkony, k ukončení zkušební komise v původním složení dojde automaticky založením

nové zkušební komise (v novém, pozměněném složení, ale se stejným číselným označením) k zadanému novému pozdějšímu datu.

K čl. 3 odst. 3 služebního předpisu

Mění se číslo přílohy, kterou je vzor jmenování člena zkušební komise. Nově bude vzor jmenování člena zkušební komise tvořit přílohu č. 3 ke služebnímu předpisu č. 1/2020.

K čl. 4 odst. 1 služebního předpisu

Odvolání je právně ukotveno v § 37 odst. 2. ve spojení s § 159 odst. 1 písm. j) bod 1. zákona o státní službě. Dané ustanovení příkladmo specifikuje důvody odvolání člena zkušební komise. Rozšiřují se důvody pro odvolání státního zaměstnance na vlastní žádost v písmenu c), kdy se uvádí, že se jedná zejména o významné změny v obsahu či rozsahu plnění jeho služebních povinností, ale dále i důvodů zdravotních a osobních. Zpřesňuje se i písmeno d), výslovně je uvedeno, že se jedná o vlastní žádost člena zkušební komise, který není státním zaměstnancem a nemá tedy zákonnou povinnost v ní vykonávat činnost, na jejímž základě lze tohoto člena zkušební komise odvolat.

K čl. 4 odst. 2 služebního předpisu

Mění se číslo přílohy, kterou je vzor odvolání člena zkušební komise. Nově bude vzor odvolání člena zkušební komise tvořit přílohu č. 4 ke služebnímu předpisu č. 1/2020.

K čl. 5 služebního předpisu

Článek 5 se zrušuje. Ústředním správním úřadům již nebude uložena povinnost vést samostatnou administrativní Evidenci zřízených, resp. zrušených, zkušebních komisí (dosud příloha č. 2). V případě vlastní potřeby, resp. stanovení případné povinnosti vedení písemné evidence vlastním služebním předpisem služebnímu orgánu budou moci ústřední správní úřady využít export dat z ISoSS do formátu MS Excel. Tabulka v ISoSS bude k dispozici v rozsahu údajů uvedeném v bodu 2 obecné části odůvodnění.

K přílohám č. 1 až 4 služebního předpisu

Původní přílohy č. 1 až 4 se nahrazují novými přílohami, přílohy č. 5 a 6 se zrušují.

Přílohou č. 1 je vzor veřejnoprávní smlouvy a pověření státního tajemníka k jejímu podpisu, který nahrazuje původní přílohu č. 1. Vzor součinnostní dohody. V celém textu se slova se slova „součinnostní dohoda“ nahrazují slovy „veřejnoprávní smlouva“

a zpřesňuje se označení smluvních stran. Dále se v čl. II doplňuje, že konání úřednické zkoušky zajistí zkušební komise zřízená u ústředního správního úřadu dle veřejnoprávní smlouvy pro státní zaměstnance, zaměstnance v pracovním poměru na služebním místě podle § 178 odst. 6 a § 178a odst. 8 zákona o státní službě či pro osoby, které žádají o vykonání úřednické zkoušky podle § 35 odst. 3 zákona o státní službě.

Přílohou č. 2 je Vzor jednacího řádu zkušební komise (původně příloha č. 3), v němž se v čl. 1 odst. 1 zpřesňuje úvodní ustanovení doplněním informace, že zkušební komise byla zřízena v souladu se služebním předpisem č. 1/2020. V čl. 3 dochází ke změně pořadí odpovědností předsedy zkušební komise uvedených v jednotlivých písmenech. Dále v čl. 4 a č. 5 dochází ke zpřesnění některých formulací. V čl. 5 odst. 9 je uvedeno, že předmětu jednání zkušební komise, které není právně upraveno, se pořizuje zápis, který je přílohou záznamu. Takovýmto předmětem jednání se rozumí např. schválení jednacího řádu zkušební komise, volba předsedy zkušební komise aj.

V Příloze č. 3 je Vzor jmenování člena zkušební komise (původně příloha č. 4) a Příloze č. 4 Vzor odvolání člena zkušební komise (původně příloha č. 5). K identifikačním údajům jmenovaného člena zkušební komise se doplňuje evidenční číslo zaměstnance služebního úřadu, neboť v souvislosti s novelou § 181 odst. 1 až 3 zákona o státní službě účinné od 1. února 2022 je toto evidenční číslo (stejně jako další, povinně vedené identifikační údaje těchto osob) obsaženo v rejstříku státních zaměstnanců a zaměstnanců ve služebních úřadech ISoSS. Další drobné úpravy jsou jen sjednocujícího charakteru (v podpisové doložce služebního orgánu se doplňuje titul osoby), resp. jde o úpravy gramatické.

K čl. II Přechodné ustanovení

Stanoví se, že součinnostní dohody uzavřené před nabytím účinnosti tohoto služebního předpisu zůstávají nedotčeny. V případě potřeby jejich změny se bude postupovat ve smyslu čl. 2 odst. 2 služebního předpisu a budou označeny jako veřejnoprávní smlouva. Tato změna se v budoucnu bude týkat jediné součinnostní dohody, která je uzavřena mezi Ministerstvem pro místní rozvoj a Ministerstvem financí k zajištění konání úřednické zkoušky pro obor státní služby č. 38 Společné evropské politiky podpory a pomoci, evropské strukturální, investiční a obdobné fondy (i ona však odkazuje na § 159 a násl. správního řádu, tudíž se rovněž jedná o veřejnoprávní smlouvu).

K čl. III Účinnost

Účinnost se navrhuje k 1. březnu 2023.